



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl samosoudkyní JUDr. Petrou Venclovou, Ph.D., v právní věci

žalobkyně: K. J.

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení, IČ 00006963
sídlem Křížová 1292/25, 225 08 Praha

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 20. 5. 2022, č. j. X,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Rozhodnutím žalované uvedeným v záhlaví tohoto rozsudku byly podle ust. § 88 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení (dále jen „ZOPSZ“) a podle ust. § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“), zamítnuty námitky žalobkyně proti prvostupňovému rozhodnutí ze dne 22. 2. 2022, č. j. X a toto rozhodnutí bylo potvrzeno. Prvostupňovým rozhodnutím byl žalobkyni odňat invalidní důchod podle ust. § 56 odst. 1 písm. a) a ust. § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), neboť pracovní

schopnost žalobkyně z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla o 25%, tedy již nesplňuje podmínky pro přiznání invalidního důchodu.

2. Žalobkyně napadla rozhodnutí žalované včasnou žalobou podanou podle ust. § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Žalobkyně připomněla, že jí byl na základě posudku OSSZ Svitavy z prosince 2019 přiznán invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně v důsledku poklesu její pracovní schopnosti o 35%. Nyní jí však byl žalovaným rozhodnutím invalidní důchod odňat, ačkoli se její zdravotní stav nezlepšil, naopak se nadále zhoršuje. Podle žalobkyně mělo být její zdravotní postižení zařazeno do kapitoly XV., oddílu B, položky 10b přílohy vyhlášky Ministerstva práce a sociálních věcí č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity (dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“), protože se v jejím případě jedná o poškození vazivového aparátu kolena se *značnou* nestabilitou, nikoliv jen *lehkou*.
3. Dále má žalobkyně za to, že posudkový orgán učinil své závěry výlučně na základě formálního posouzení, neboť rozhodoval pouze na podkladě písemné zdravotní dokumentace, ačkoli žalobkyně opakovaně projevila zájem být přítomna jednání. Posudkový orgán nesprávně aplikoval posudková kritéria, rezignoval na ověření skutečné povahy postižení žalobkyně a nevhodně a účelově interpretoval její zdravotní dokumentaci a zákonná ustanovení. Z důvodu subjektivistického posouzení věci žalobkyně namítla rovněž porušení zásady rovnosti.
4. K prokázání výše uvedených skutečností žalobkyně navrhla provedení důkazu lékařskými nálezy vydanými v období od února 2021 do června 2022, předchozími rozhodnutími a záznamy posudkového lékaře ze dne 10. 12. 2019, odborným vyjádřením fyzioterapeuta ohledně rehabilitace kolenního kloubu, a dále navrhla její osobní přítomnost při jednání za účelem ověření vážnosti a trvalosti zdravotního postižení.
5. S ohledem na shora uvedené důvody žalobkyně považuje žalované rozhodnutí za nezákonné, a proto navrhla, aby soud žalované rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.
6. Žalovaná setrvala na odůvodnění žalovaného rozhodnutí. V případě totožného posouzení zdravotního stavu žalobkyně posudkovou komisí MPSV ČR (dále jen „PK MPSV“) žalovaná navrhla, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl. V opačném případě ponechává rozhodnutí ve věci na úvaze soudu s ohledem na výsledky posouzení zdravotního stavu žalobkyně.
7. Krajský soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů podle právního a skutkového stavu k datu vydání napadeného rozhodnutí podle ust. § 75 odst. 1, 2 s. ř. s., přičemž k lékařským nálezům vydaným po datu vydání žalovaného rozhodnutí lze přihlídnout pouze tehdy, pokud vypovídají o zdravotním stavu žalobkyně v době vydání žalovaného rozhodnutí.
8. Z obsahu správního spisu soud zjistil, že podle posudku OSSZ Svitavy ze dne 10. 12. 2019 (které však není předmětem nyní projednávané věci) se u žalobkyně jednalo o invaliditu prvního stupně, neboť její pracovní schopnost z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla o 30%. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti bylo

stanoveno zdravotní postižení uvedené v kapitole XV. (funkční poruchy, postižení po úrazech, operacích), oddílu B (postižení končetin), položce 10b (značná nestabilita i přes používání kompenzační pomůcky/pomůcek, s výrazným porušením stereotypu funkce končetiny/končetin pro chůzi a stání) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Vzhledem k vlivu tohoto postižení na schopnost využívat dosavadní vzdělání, zkušenosti a znalosti, na schopnost pokračovat v předchozí výdělečné činnosti nebo na schopnosti rekvalifikace podle ust. § 3 odst. 2 zmíněné vyhlášky tuto hodnotu posudkový lékař dále zvýšil o 5%. Platnost posudku byla stanovena do 10. 12. 2019.

9. V nyní projednávané věci bylo jak v prvostupňovém, tak v námitkovém řízení za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles její pracovní schopnosti určeno zdravotní postižení uvedené v kapitole XV. (funkční poruchy, postižení po úrazech, operacích), oddílu B (postižení končetin), položce 10a (nestabilita, potřeba kompenzační pomůcky, omezení pro delší chůzi a stání) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, pro které je stanoveno procentní rozmezí míry poklesu pracovní schopnosti 10% - 15%. Míra poklesu pracovní schopnosti žalobkyně byla jak v prvostupňovém řízení, tak v námitkovém řízení stanovena na 15%. Vzhledem k vlivu zdravotního postižení na schopnost využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti, na schopnost pokračovat v předchozí výdělečné činnosti nebo na schopnosti rekvalifikace podle ust. § 3 odst. 2 vyhlášky o posuzování invalidity byla tato hodnota zvýšena o dalších 10%. Celková míra poklesu pracovní schopnosti žalobkyně tedy byla stanovena na 25%. Posudkovým závěrem lékařské posudkové služby žalované, který byl vypracován dne 13. 5. 2022 na základě ust. § 8 odst. 9 ZOPSZ oddělením lékařské posudkové služby, pracoviště ČSSZ Hradec Králové, tak byly potvrzeny závěry posudkového lékaře OSSZ Svitavy ze dne 27. 1. 2022 zpracovaného na základě ust. § 8 odst. 1 písm. a) a odst. 4 ZOPSZ. Oba správní orgány tak došly ke shodnému závěru, tedy že zdravotní stav žalobkyně již neodpovídal prvnímu stupni invalidity.
10. Krajský soud provedl při jednání dne 30. 11. 2022 důkaz posudkem zdravotního stavu žalobkyně, který byl vypracován na základě ust. § 4 odst. 2 ZOPSZ dne 14. 10. 2022 PK MPSV, pracoviště v Hradci Králové, v níž jako odborný lékař zasedal MUDr. V. M. s odborností ortopedie, což odpovídá rozhodujícímu zdravotnímu postižení žalobkyně. Z uvedeného posudku soud zjistil, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole XV. (funkční poruchy, postižení po úrazech, operacích), oddílu B (postižení končetin), položce 10a (nestabilita, potřeba kompenzační pomůcky, omezení pro delší chůzi a stání) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Pro toto postižení PK MPSV, pracoviště v Hradci Králové, stanovila míru poklesu pracovní schopnosti o 15% vzhledem k charakteru a průběhu základního onemocnění s přihlédnutím k ostatním objektivně doloženým zdravotním potížím a zároveň tuto hodnotu zvýšila o 10% podle § 3 odst. 2 vyhlášky o posuzování invalidity vzhledem k pracovní kvalifikaci žalobkyně (základní vzdělání s nedokončeným středoškolským vzděláním, profesní zkouška z oboru kosmetička). Dále PK MPSV, pracoviště v Hradci Králové, uvedla, že se podle daných posudkových kritérií nejedná *značnou* nestabilitu i přes používání kompenzační pomůcky kolenního kloubu. Subjektivně uváděné obtíže nemají

oporu v klinickém nálezu a závažné organické změny kolenního kloubu z podkladové dokumentace nevyplývají. Rozsah hybnosti pravého kolenního kloubu není omezen. Při možné úvaze samostatného hodnocení svalového oslabení v oblasti pravé dolní končetiny by bylo možné toto zdravotní postižení, jde-li o stanovení míry poklesu pracovní schopnosti, hodnotit srovnatelně, tj. také 10-15 %. S ohledem na průběh onemocnění a charakter zdravotních obtíží PK MPSV, pracoviště v Hradci Králové, ale považuje za nej přesnější hodnocení podle kapitoly XV., oddílu B, položky 10a přílohy vyhlášky o posuzování invalidity. Ostatní zdravotní postižení uvedená v diagnostickém souhrnu podle dostupné podkladové dokumentace k datu vydání napadeného rozhodnutí nedosahují takových obtíží, které by je odůvodňovaly hodnotit jako posudkově významné.

11. Podle ust. § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění: *Pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.*
12. Podle § 39 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění: *Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla*
 - a) *nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně,*
 - b) *nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně,*
 - c) *nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.*
13. Podle ust. § 3 odst. 1 vyhlášky o posuzování invalidity: *V případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce je více zdravotních postižení a v důsledku působení těchto zdravotních postižení je pokles pracovní schopnosti pojištěnce větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti určené podle rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10 procentních bodů.*
14. Podle ust. § 3 odst. 2 vyhlášky o posuzování invalidity: *V případě, že dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav pojištěnce má takový vliv na jeho schopnost využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti, na schopnost pokračovat v předchozí výdělečné činnosti nebo na schopnost rekvalifikace, že pokles pracovní schopnosti pojištěnce je větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti u příčiny, popřípadě rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10 procentních bodů.*
15. Jak plyne z konstantní judikatury, např. z rozsudku Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 14. 3. 2018, č. j. 6 Ads 23/2018-37 (rozsudky NSS dále dostupné na www.nssoud.cz): „[p]osuzování míry poklesu pracovní schopnosti a stanovení dne vzniku invalidity je otázkou odbornou, medicínskou, a rozhodnutí soudu tak závisí především na odborném lékařském posouzení. Správní soud si proto nemůže učinit úsudek o této otázce sám.“
16. Správní soud tedy sám zdravotní stav žadatele o invalidní důchod nepřezkoumává. Nejsou-li namítány jiné vady řízení, správní soud v řízení o správní žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity a změny jejího stupně ověřuje pouze to, zda posudek příslušné posudkové komise, o nějž se opírá správní rozhodnutí, je úplný a přesvědčivý (test úplnosti, přesvědčivosti a správnosti posudku), případně zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (srov. např. rozsudek NSS ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013-20).

17. Závěry zdravotních posudků v řízení vedeném před žalovanou plně korespondují se závěry PK MPSV, pracoviště v Hradci Králové. Uvedené zdravotní posudky se shodují jak v otázce stanovení a zařazení rozhodující příčiny zdravotního stavu žalobkyně, tak ve stanovení míry poklesu pracovní schopnosti a rovněž v navýšení horní hranice ve smyslu ust. § 3 vyhlášky o posuzování invalidity. Všechny posudky tak shodně konstatují, že žalobkyně nesplňuje podmínky pro uznání invalidity stanovené právní úpravou.
18. PK MPSV, pracoviště v Hradci Králové, dostatečně objasnila, proč se u žalobkyně v případě rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivé stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles její pracovní schopnosti nejedná o *značnou* nestabilitu, jak bylo stanoveno posudkem OSSZ Svitavy z roku 2019. PK MPSV, pracoviště v Hradci Králové, označila uvedené hodnocení za hraniční, event. srovnatelné se stavem uvedeným v posudkových kritériích na přechodnou dobu do stabilizace s ohledem na nutnost opakovaných operačních zákroků. Aktuálně je stav podle objektivních nálezů dlouhodobě stabilizován s uvedeným reziduálním postižením, je dostatečně objektivizován, a odpovídá tak posudkovým kritériím kapitoly XV., oddílu B, položky 10a přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Krajský soud k tomu dodává, že platnost posudku z roku 2019 byla stanovena do 31. 12. 2021, přičemž posudkový lékař OSSZ Svitavy upozornil na předpoklad pozvolné adaptace.
19. Personální obsazení PK MPSV, pracoviště v Hradci Králové, odpovídalo rozhodujícímu zdravotnímu postižení žalobkyně. Posudek PK MPSV, pracoviště v Hradci Králové, splňuje veškeré náležitosti dané zákonem, je úplný, srozumitelný a vypořádal se s veškerými lékařskými nálezy, včetně lékařských nálezů přiložených k žalobě, které byly vydány do dne rozhodnutí žalované. Krajský soud nezjistil, že by vůči žalobkyni byla porušena zásada rovnosti řízení, ani že by žalovaná vyložila hmotné právo formalisticky či v rozporu s kogentními ustanoveními zákona. Subjektivní přesvědčení žalobkyně o nesprávnosti posudků, jakkoliv je pochopitelné, není rozhodující, neboť jedině lékař se specializací na posudkové lékařství disponuje odbornou kompetencí ke stanovení dominantního zdravotního postižení a míry poklesu pracovní schopnosti. Soud tak musí vycházet z lékařských nálezů, tedy z odborného zhodnocení doloženého objektivizovaného zdravotního stavu, nikoli ze subjektivních pocitů a přesvědčení daných osob (srov. rozsudek NSS ze dne 30. 11. 2009 č. j. 4 Ads 81/2009-46). Případné změny zdravotního stavu žalobkyně po datu vydání žalované rozhodnutí přitom nemohou vést k vyvrácení správnosti závěrů přijatých posudkovou komisí. K lékařským zprávám, které mají dokládat nedostatečné provedení posudkového zhodnocení, krajský soud konstatuje, že ani případné vyjádření ošetřujícího lékaře obsažené v lékařské zprávě či vyjádření fyzioterapeuta není pro posudkové lékaře závazné a tvoří pouze podklad pro jejich vlastní odborné posouzení (srov. rozsudek NSS ze dne 14. 7. 2016, č. j. 5 Ads 158/2014-29). K návrhu žalobkyně na provedení důkazu předchozími rozhodnutími posudkových lékařů krajský soud doplňuje, že tato rozhodnutí jsou součástí správního spisu, při čemž soud ve správním soudnictví správním spisem důkaz ve smyslu § 52 s. ř. s. neprovádí, ale z obsahu správního spisu bez dalšího vychází (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 8/2008-117, č. 2383/2011 Sb. NSS).

20. Co se týká nepřítomnosti žalobkyně při jednání posudkového lékaře OSSZ a ČSSZ, krajský soud dodává, že lze-li zdravotní stav posoudit již na základě dostačující zdravotnické dokumentace, tedy dostatečného množství lékařských zpráv, vyšetření a nálezů objektivizovaných ke dni vydání napadeného rozhodnutí, není účast posuzované osoby na jednání nutná. Navíc je podstatné, že žalobkyně byla přítomna jednání PK MPSV dne 14. 10. 2022 a i přesto PK MPSV, pracoviště v Hradci Králové, dospěla ke shodnému závěru jako žalovaná. Tedy krajský soud má za to, že žalobkyně tímto postupem nebyla zkrácena na svých právech, neboť její případná osobní přítomnost před posudkovým lékařem OSSZ a ČSSZ nemohla ve věci přinést odlišný závěr o jejím zdravotním stavu.
21. Krajský soud uzavřel, že zdravotní stav žalobkyně byl přezkoumán řádně a objektivně. Ke dni vydání napadeného rozhodnutí žalobkyně nesplňovala podmínku podle ust. § 39 odst. 1 a 39 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění (pokles pracovní schopnosti alespoň o 35 %), tudíž jí nemohl být ponechán invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně. Soud proto žalobu jako nedůvodnou zamítl podle ust. § 78 odst. 7 s. ř. s.
22. O náhradě nákladů řízení rozhodl krajský soud podle zásady úspěchu ve věci zakotvené v ust. § 60 odst. 1, 7 s. ř. s., když žalobkyně nebyla v soudním řízení úspěšná a žalovaná jako správní orgán rozhodující ve věci důchodového pojištění nemá právo na náhradu nákladů řízení podle § 60 odst. 2 s. ř. s.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům řízení.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Pardubicích dne 30. listopadu 2022

JUDr. Petra Venclová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně